

Vergaderjaar 2008–2009

31 700 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009

Nr. 39

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 november 2008

Hierbij informeer ik u conform uw verzoek van 30 oktober (kenmerk: 2008Z05608/2008D12994) over de bekostiging van leerwingscholen. Ik zal ingaan op het besluitvormingsproces ten aanzien van de bekostiging van nieuwe scholen en de aanpak van het toezicht op deze groep scholen.

Onderwijs is vrij in Nederland. Dit houdt in dat in Nederland elke rechtspersoon zonder winstoogmerk die zich ten doel stelt onderwijs te geven, een bekostigde school kan stichten als aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan. De stappen die in het kader van de gemeentelijke planprocedure moeten worden doorlopen om voor bekostiging in aanmerking te komen, zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Het bestuur van de school in oprichting dient een verzoek in bij de gemeente van vestiging om opgenomen te worden in het «plan van nieuwe scholen» van die gemeente.
- Het verzoek bevat de richting en een prognose van het aantal te verwachten leerlingen in het voedingsgebied. Als het een richting betreft waarvoor nog geen basisonderwijs wordt gegeven binnen die gemeente dan wordt deze prognose gebaseerd op het belangstellingspercentage voor het basisonderwijs van die richting in een vergelijkbare gemeente. Indien binnen de gemeente reeds een school van dezelfde richting aanwezig is, wordt de prognose gebaseerd op het belangstellingspercentage voor die school. Binnen de richting «algemeen bijzonder» wordt geen onderscheid gemaakt tussen onderwijsconcepten, zodat bij de stichting van leerwingscholen de vergelijking wordt gemaakt met scholen uit de richting algemeen bijzonder.
- De gemeenteraad is volgens de Wet op het primair onderwijs verplicht de school op te nemen in het plan van nieuwe scholen van die gemeente als op grond van de prognose aannemelijk is dat de school binnen 5 jaar de stichtingsnorm haalt en deze gedurende 15 jaar kan handhaven. De stichtingsnorm wordt vastgesteld per gemeente en bedraagt minimaal 200 leerlingen.
- Het plan van nieuwe scholen dient vervolgens goedgekeurd te worden

door de minister. De wet geeft limitatief aan op welke gronden de minister een goedkeuring kan onthouden. Dit is bijvoorbeeld het geval indien sprake is van kennelijk ondeugdelijke prognoses.

Zoals uit de boven weergegeven stappen blijkt is er geen sprake van een inhoudelijke beleidsafweging waar het gaat om bekostiging van nieuwe scholen. Ook is er geen inhoudelijke toetsing van het onderwijsconcept of de onderwijskwaliteit door de inspectie, zoals ten onrechte is gesuggereerd in de berichtgeving over de bekostiging van Wonderwijs te Loenen (d.d. 29 oktober). Als een school aan de wettelijke voorwaarden voldoet, komt die via het gemeentelijke plan van scholen automatisch voor bekostiging in aanmerking. Dit geldt ook voor de lederwijs-scholen die nu bekostigd worden.

Toezicht

Vanaf het moment dat een school bekostigd wordt moet de school aan alle wettelijke kwaliteitseisen voldoen. Voor lederwijs-scholen, en voor scholen met een op lederwijs lijkend onderwijsconcept, geldt dat er extra reden is tot zorg of deze scholen ook aan de kwaliteitseisen voldoen. In verband met de risico's voor de onderwijskwaliteit is extra alertheid en toezicht van de inspectie nodig. Met de inspectie is afgesproken dat bekostigde lederwijs-scholen kort na de start bezocht worden. Zo heeft de inspectie vorige week onderzoek gedaan bij «Wonderwijs» te Loenen. Zodra de procedure voor hoor en wederhoor is doorlopen, en het rapport van de inspectie is vastgesteld, kan ik u berichten over de resultaten hiervan.

Sinds 1 augustus 2006 zijn 54 nieuwe scholen gesticht. Bij de stichting van scholen wordt niet geregistreerd of sprake is van lederwijs of van op lederwijs lijkende onderwijsconcepten. Bij al de nieuwe scholen is wel nagegaan of het onderwijsconcept extra risico's zou kunnen opleveren voor de onderwijskwaliteit en de naleving van de wettelijke kwaliteitseisen. Van de 9 scholen die op deze manier zijn geselecteerd heeft de inspectie geconstateerd dat voor 2 van die 9 scholen de risico's voor de onderwijskwaliteit beperkt zijn. De andere 7 scholen worden op dit moment onderzocht door de inspectie. De inspectie heeft aangegeven dat er voor tenminste 2 van deze 7 scholen aanleiding is om ze onder verscherpt toezicht te plaatsen. Zodra het onderzoek van de inspectie is afgerond zal ik u hierover informeren.

Met het voorgaande hoop ik uw Kamer voor het moment voldoende te hebben geïnformeerd.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. A. M. Dijkema